

Opole, 29 września 2016 r.

Pan
Arkadiusz Wiśniewski
Prezydent Miasta Opola

Szanowny Panie Prezydencie,

w ostatnich dniach za pośrednictwem mediów dotarły do nas informacje o planowanych zmianach nazw ulic związanych z planem powiększenia miasta Opola. Ze smutkiem przyjmujemy do wiadomości fakt, iż podobnie jak sam proces powiększenia miasta odbywa się bez uwzględnienia opinii mieszkańców, których sprawa dotyczy w sposób bezpośredni tak i w przypadku zmian nazw ulic proponuje się jedynie dokonanie zmian na terenach, które mają być przyłączone do miasta.

Taką propozycję trudno nazwać partnerską, a już zupełnie nie jest ona znakiem pojednania, które medialnie tak bardzo jest deklarowane. Uważamy, że wielu przypadkach bardziej zasadne jest rozważenie zmiany nazwy ulic w obecnych granicach miasta Opola. Jest to również okazja uporządkowania nazewnictwa ulic w granicach miasta, tzn. tworzenia obszarów tematycznych np. kwartał pisarzy, malarzy, wybitnych naukowców ect.

Przyglądając się zaś propozycjom nowych nazw ulic chcielibyśmy zwrócić uwagę, iż w Opolu po dzień dzisiejszy nie uhonorowano wiele znamienitych osobistości związanych z niemiecką historią miasta lub regionu Śląska oraz generalnie niemieckiego kręgu kulturowego, którzy żyli, działali i tworzyli w stołecznym Opolu i regionie przez kilkadziesiąt lat.

Moment, w którym dokonuje się zmian nazw tak wielu ulic stanowi świetną okazję, aby ten ewidentny brak uzupełnić. Pod Państwa rozważyć pozwalamy sobie w związku z tym, podać następujące postacie związane z miastem i regionem, które w naszej opinii zasługują na uhonorowanie:

I. Twórcy, artyści, naukowcy i sportowcy:

1. **Hans Niekrawietz** właściwie Johann Niekrawietz (8 lutego 1896 r. w Opolu na Górnym Śląsku, zm. 23 kwietnia 1983 r. w Wangen in Allgäu w Niemczech) – pisarz i poeta urodzony i wychowany w Opolu. Jego twórczość określają dwa kierunki: człowieczeństwo i humanitaryzm z jednej strony oraz los jego górnośląskiej ojczyzny Opola i Odry z drugiej.
2. **Carl Hoffmann** (ur. 16 lutego 1801 r. w Raciborzu, zm. 24 lipca 1843 r. w Opolu) – śląski muzyk i kompozytor.
3. **Thomas Myrtek** (ur. 28 grudnia 1888 r. w Bytomiu, zm. 5 września w 1935 r. w Atenach) - opolski rzeźbiarz i artysta, wiele jego prac znajduje się na Górnym Śląsku, m.in. w Opolu, Gliwicach, Zabrze i Bytomiu.

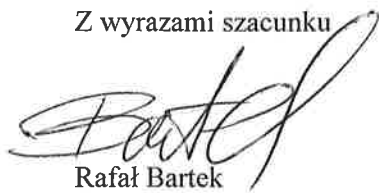
4. **Max Glauer** (ur. 11 sierpnia 1867 r. we Wrocławiu, zm. 27 sierpnia 1935 r. w Opolu) - niemiecki i śląski artysta i wybitny fotografik.
5. **Elisabeth Grabowski** (ur. 13 czerwca 1864 r. w Raciborzu, zm. 11 lutego 1929 r. w Opolu) - poetka, pisarka, folklorystka oraz katolicka działaczka społeczna, zwana ciocią śląskich bajek.
6. **Anna Karsch**, urodzona jako Dürbach, zwana "die Karschin" (ur. 1 grudnia 1722 r. w Hammer, obecnie Przetocznicza w gminie Skąpe na Dolnym Śląsku; zm. 12 października 1791 r. w Berlinie) - poetka oświeceniowa, jako samorodny talent zrobiła głośną karierę w Prusach („Niemiecka Safona”). Była pierwszą Niemką, która utrzymywała się z własnej twórczości literackiej.
7. **Theodor Kaluza** (ur. 9 listopada 1885 r. w Opolu, zm. 19 stycznia 1954 r. w Getyndze) – wybitny niemiecki matematyk i fizyk o światowej sławie. Znany z prób unifikacji ogólnej teorii względności z elektromagnetyzmem przy pomocy aparatu przestrzeni pięciowymiarowej.
8. **Martin Wilhelm Kutta** (ur. 3 listopada 1867 r. w Byczynie, zm. 25 grudnia 1944 r. w Fürstfeldbruck) – niemiecki matematyk, współautor algorytmu Rungego-Kutty.
9. **Konrad Emil Bloch** (ur. 21 stycznia 1912 w Nysie (wówczas Neisse), zm. 15 października 2000 r. w Burlington w stanie Massachusetts) – niemiecko-amerykański biochemik pochodzenia niemieckiego, narodowości żydowskiej. Laureat Nagrody Nobla z fizjologii i medycyny z 1964 roku.
10. **Augustin Bogislaus Weltzel** (ur. 9 kwietnia 1817 r. w Jelczu, zm. 4 listopada 1897 r. w Tworkowie) – niemiecki ksiądz katolicki, bywa uważany za największego historyka Górnego Śląska.
11. **Carl Joseph Jackisch** (ur. 25 lutego 1791 r. w Opolu, zm. 14 marca 1862r. w Opolu.) - opolski artysta malarz, filantrop.
12. **Bernhard Kempa** (ur. 19 listopada 1920 r. w Opolu) – niemiecki piłkarz ręczny, grający na pozycji lewego rozgrywającego, reprezentant Niemiec, trener.

II. Działacze społeczni, przedsiębiorcy, sportowcy i osoby publiczne:

1. **Michael von Matuschka** (ur. 29 września 1888 r. w Świdnicy, zm. 14 września 1944 r. w Berlinie) - ostatni przedwojenny starosta opolski, niemiecki hrabia, prawnik, wybitny polityk i członek chrześcijańskiej Partii Centrum i uczestnik nieudanego zamachu 20 lipca na Adolfa Hitlera.
2. **Ks. Prałat Józef Kubis** (ur. 19 marca 1874 r. w Proszowie, zm. 6 maja 1945 r. w Prószkowie) – w latach 1917-1945 był proboszczem parafii św. Krzyża w Opolu. Budowniczy kilkunastu opolskich i podopolskich kościołów, szpitali przy obecnej ulicy Katowickiej oraz szpital ginekologiczno-położniczy przy ulicy Reymonta oraz zakładu opiekuńczego św. Józefa w Prószkowie.
3. **Mehmed Emin Pasza**, właśc. Eduard Schnitzer (ur. 28 marca 1840 r. w Opolu, zm. 23 lub 24 października 1892 r. w Kinena w obecnej Demokratycznej Republice Konga) – niemiecki lekarz, podróżnik i polityk.
4. **Leo Baeck** (ur. 23 maja 1873 r. w Lesznie, zm. 2 listopada 1956 r. w Londynie) – niemiecki rabin, naukowiec, jeden z prekursorów judaizmu liberalnego, więzień obozu koncentracyjnego w Terezynie. W trakcie drugiej wojny światowej Przewodniczący Rady Niemieckich Żydowskiej.
5. **Adolf Wiener** (ur. 1 lutego 1812 r. w Murowanej Goślinie, zm. 25 sierpnia 1895 r. w Opolu) – niemiecki rabin, uczony i intelektualista żydowski. Friedrich Wilhelm Grundmann (ur. 26 listopada 1804 w Berthelsdorf – obecnie Barcinek koło Jeleniej Góry, zm. 30 lipca

- 1887 r. w Katowicach) – niemiecki przedsiębiorca. Pionier przemysłu cementowego w Opolu (założył pierwszą cementownię w 1857 r.)
6. **Bł. Maria Merkert** – (ur. 21 września 1817 r. w Nysie, zm. 14 listopada 1872 r. w Nysie) niemiecka zakonnica, założycielka Zgromadzenia Sióstr św. Elżbiety (elżbietanek), Wielka Kobieta Śląska XIX wieku, Śląska Samarytanka oraz błogosławiona Kościoła katolickiego;
  7. **Bł. Emil Szramek** (ur. jako Emil Michael Schramek 29 września 1887 r. w Tworkowie, zm. 13 stycznia 1942 r. w KL Dachau) – błogosławiony i męczennik Kościoła katolickiego, polski duchowny katolicki.
  8. **Ewa von Tiele- Winckler** (ur. 31 października 1866 r. w Miechowicach, zm. 21 czerwca 1930 r. w Miechowicach) - ewangeliczka, diakonisa, twórczyni zakładów y opiekuńczych, znanych na całym świecie pod nazwą "Ostoja Pokoju". Jej skromny grób oznakowany jest prostym kamiennym krzyżem, na którym napisano „Ancilla Domini (tj. Służebnica Pańska) - 1866-1930". Jej całe życie cechowała prostota, mimo że urodziła się w pałacu w Miechowicach jako córka znanego na Śląsku bogatego przemysłowca i ziemianina.
  9. **Joanna Gryzik von Schaffgotsch** właściwie Johanna Gräfin von Schaffgotsch (ur. 29 kwietnia 1842 r. w Porembie, obecnie dzielnicy Zabrze, zm. 21 czerwca 1910 r. w Kopicach) - Śląski kopciuszek. Wielka filantropka, dziedziczka fortuny Karola Goduli, nobilitowana w 1858 roku z dodaniem do nazwiska von Schomberg-Godula, żona hrabiego Hansa Ulryka Schaffgotscha.
  10. **Georg Goretzki (Gorecki)** – urodzony ok. 1580 roku w Leśnicy pod Górą św. Anny, zmarł w 1634r. w Warszawie, filozof, lekarz cesarza Rudolpha II Habsburga i królów polskich, fundator i filantrop.

Z wyrazami szacunku

Rafał Bartek

Przewodniczący